

Skujkoku dabisko meža biotopu veģetācijas novērtējums Valgundes mežos

Inga Straupe, Līga Liepa, Santa Sirmoviča,
Baiba Broka, Madara Leišavniece,
Skaidrīte Taukule, Mārtiņš Briedis

LLU, Meža fakultāte, Mežkopības katedra

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

EIROPAS REĢIONĀLĀS
ATTĪSTĪBAS FONDS

EIROPAS SAVIENĪBA

Pētījums veikts ar

ERAF projekta

„Meža resursu ilgtspējīgas apsaimniekošanas plānošanas lēmumu pieņemšanas atbalsta sistēma”

(līgums

Nr.2010/0208/2DP/2.1.1.0/10/APIA/VIAA/14,

ERAF/ LLU) atbalstu.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

EIROPAS REĢIONĀLĀS
ATTĪSTĪBAS FONDS

EIROPAS SAVIENĪBA

- *Dabiskais meža biotops* DMB ir vieta mežā, kurā ir atrodamas speciālās biotopu sugas, kas izzūd koksnes ražas iegūšanai apsaimniekojamos mežos.
- *Potenciālais dabiskais meža biotops* PDMB ir meža nogabals, kurš, apsaimniekots bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, priežu un egļu audzēs - 20 gadu laikā varētu kļūt par DMB (Ek u.c., 2002).

Skujkoku DMB

- *Skuju koku mežs* ir kopējs apzīmējums vairākiem atšķirīgiem boreālo skujkoku mežu veidiem, kur pārstāvētas gan degšanai pakļautas parastās priedes *Pinus sylvestris* L. audzes, gan mitri, uguns neskarti parastās egles *Picea abies* Karst. meži.
- Skuju koku mežs ir dabiski atjaunojusies audze, kurā vismaz 80 % koksnes krājas veido skujkoki.

- Skujkoku meži sausās un vidēji mitrās augsnēs ir pakļauti tādiem dabiskajiem traucējumiem kā vētras vai meža ugunsgrēki, bet mitrās un slapjās augsnēs - vētras un kokaudzes pašizrobošanās procesiem.
- Atvērumos, kas radušies vēja ietekmē, parasti ieviešas egle, savukārt, pēc ugunsgrēkiem parasti parādās priede.

DMD izdalīšana balstās uz

- meža ilglaicību raksturojošo struktūrelementu klātbūtni,
- indikatorsugu,
- speciālo biotopu sugu esamību attiecīgajā vietā.

- Dabisko īpatnību dēļ sausos parastās priedes mežos var sastapt daudz mazāk indikatorsugu un speciālo biotopu sugu nekā mitros parastās egles mežos - par šādu mežu bioloģisko daudzveidību nedrīkst spriest tikai pēc šo sugu sastopamības.

Pētījuma virsmērķis –

- noskaidrot saimnieciskās darbības ietekmi (malas efektu) uz skujkoku dabisko meža biotopu veidošanās un saglabāšanās procesu, veicot dabisko meža biotopu kokaudzes struktūrelementu (t.sk. atmirušās koksnes) un veģetācijas novērtējumu.
- **Pētījuma uzdevums** – novērtēt skujkoku DMB veģetāciju.

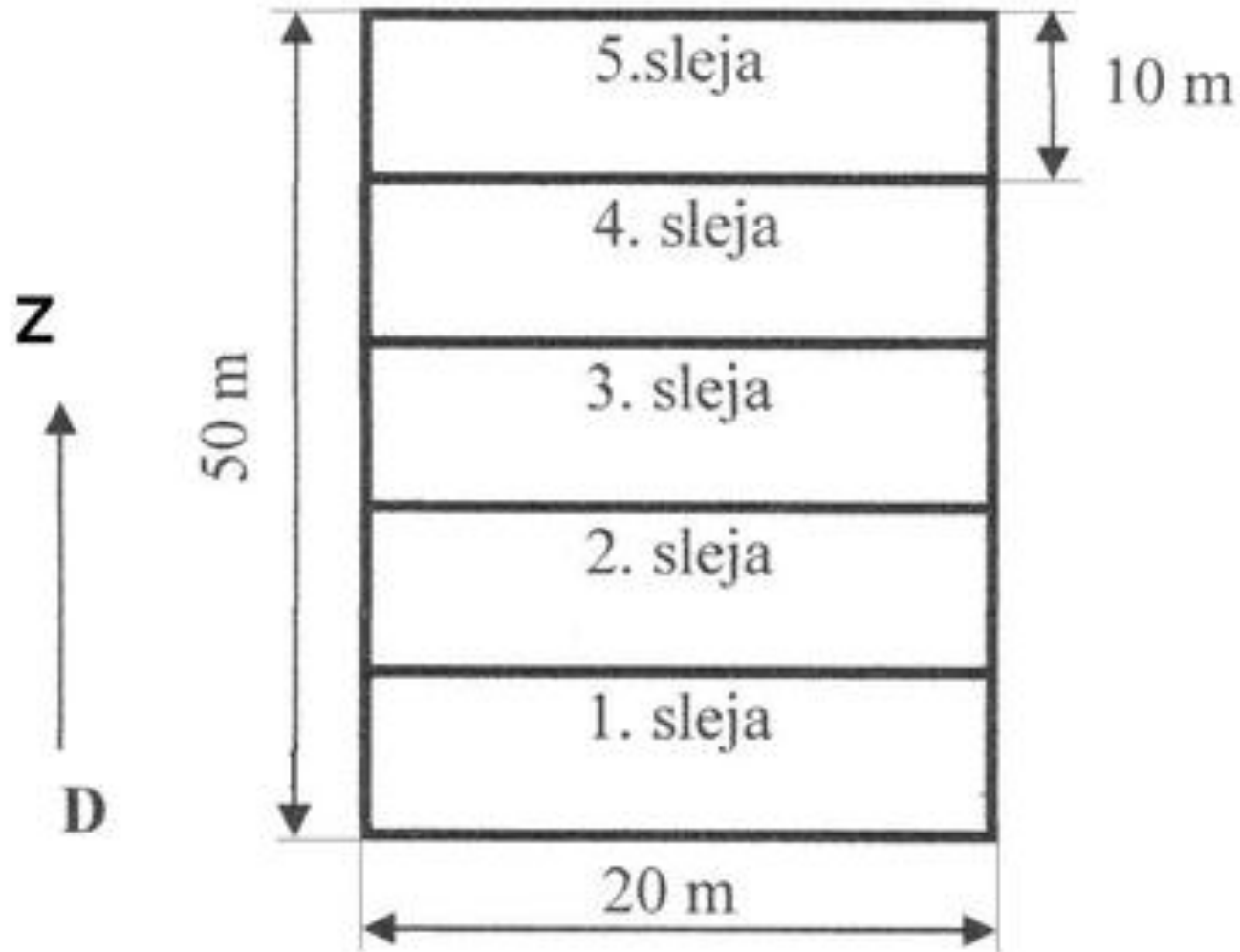

- Rezultātus paredzēts iekļaut Latvijas Lauksaimniecības universitātes Meža fakultātes studiju programmas *Mežzinātne* 4.kursa studentu - Skaidrītes Tūkules, Madaras Leišavnieces un Mārtiņa Brieža bakalaura darbos par malas efekta ietekmi uz skujkoku dabiskajiem meža biotopiem Zemgalē.

Materiāls

- Valgundes apkārtnē izvēlēti 12 objekti–skujkoku DMB.
- Dati ievākti 2012.gada veģetācijas sezonā.

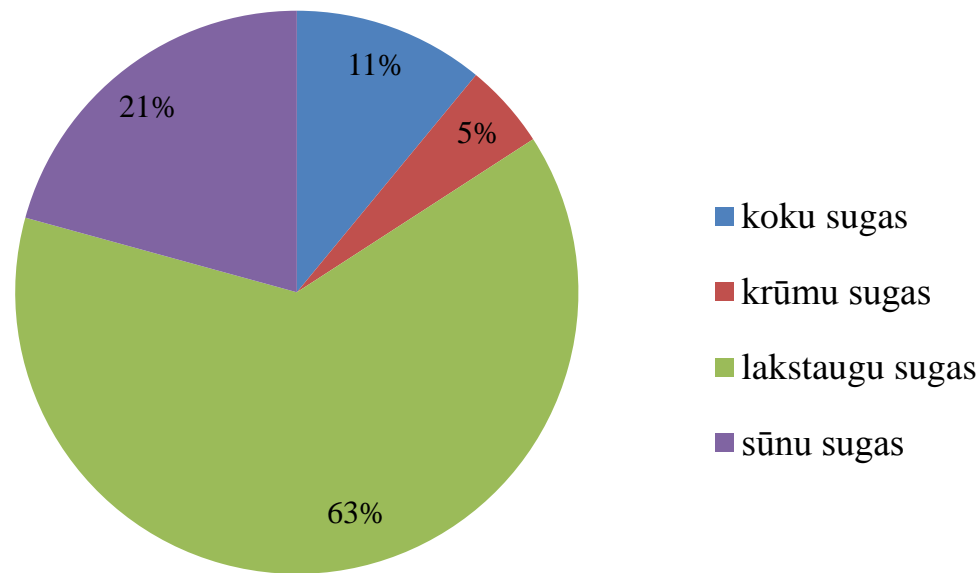
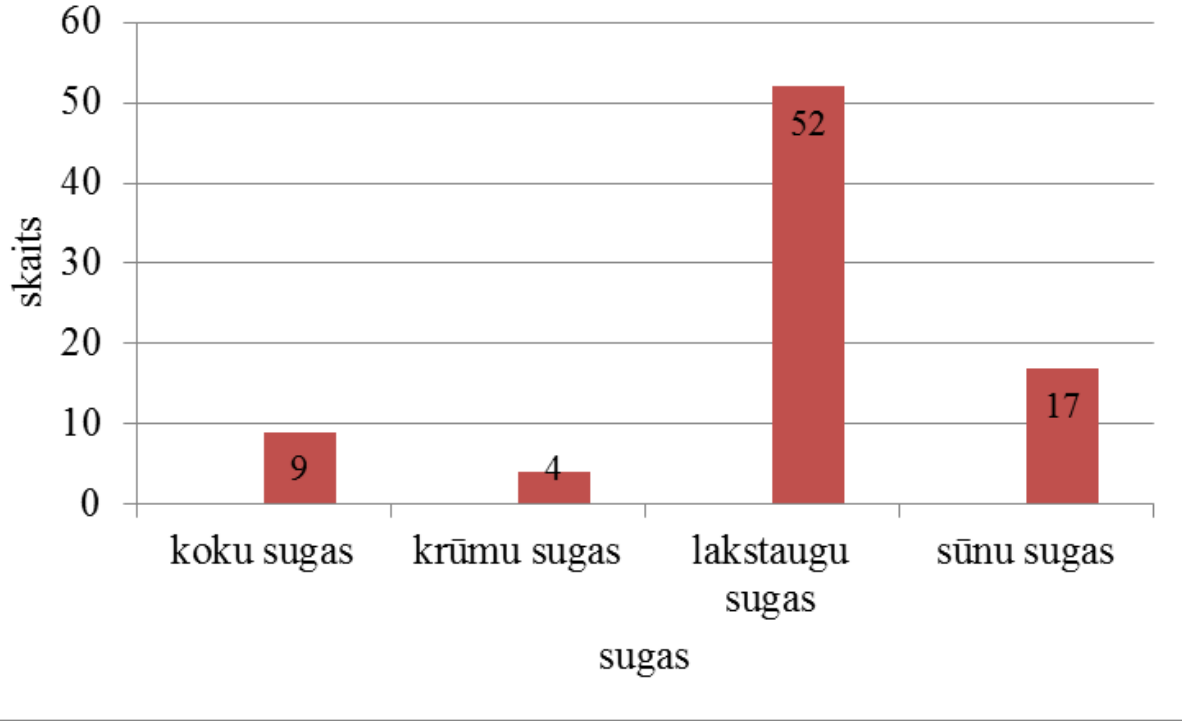
Parauglaukuma shēma

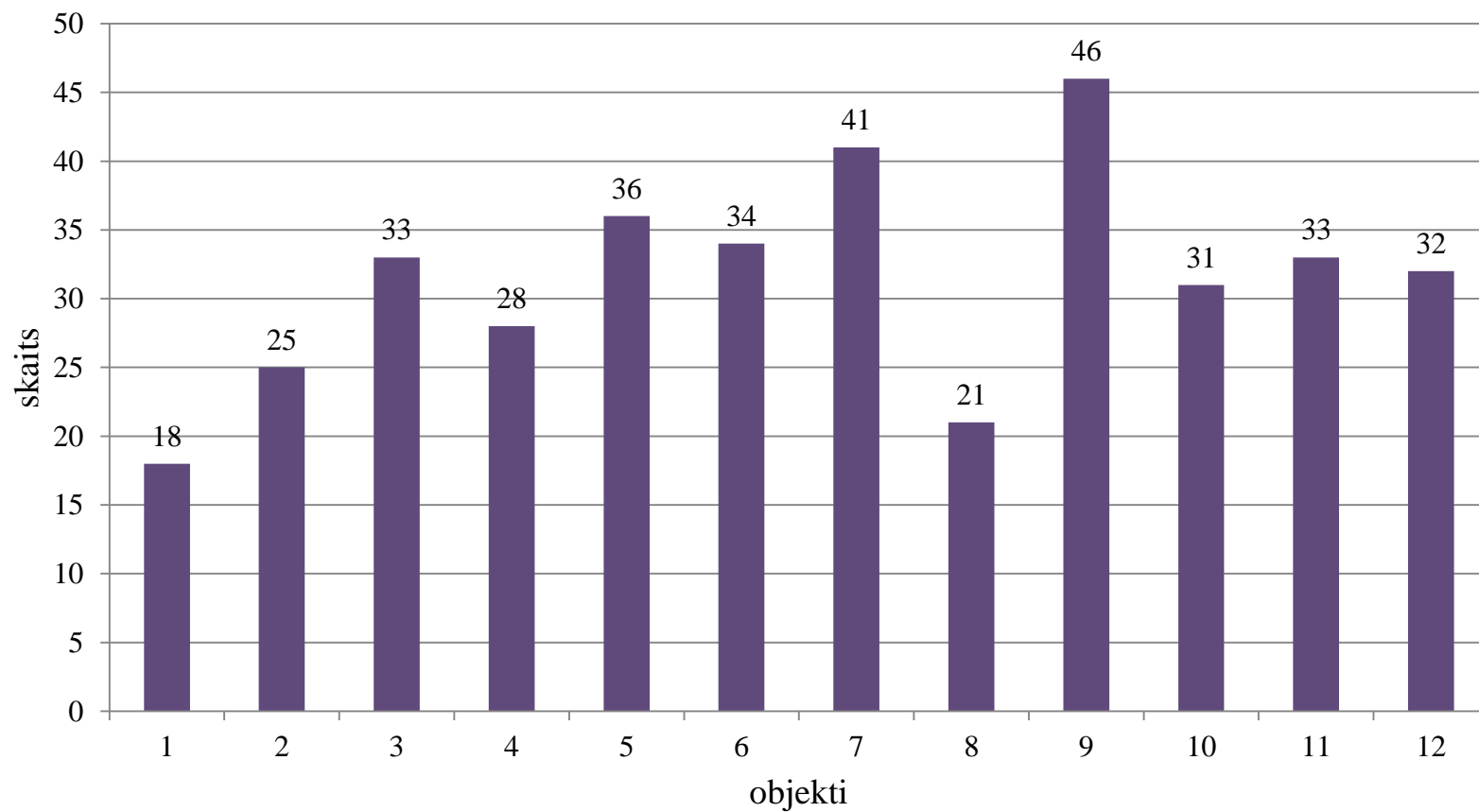
Katrā parauglaukumā uzskaitīta veģetācija:

- izveidoti veģetācijas apraksti 1., 3., 5. joslā (10 m x 20 m, 200m²), izmantojot Brauna-Blankē metodi:
- pēc acumēra novērtēts koku stāva E3 (koki, kuri augstāki par 7m),
- krūmu stāva, kurā ietilpst arī paaugas koki E2 (0,5 – 7 m augsti koki un krūmi),
- lakstaugu stāva E1 (iekļauti arī jaunie koki un krūmi, kuri nepārsniedz 0,5m augstumu) un
- sūnu stāva E0 kopējais veģetācijas un katras sugas projektīvais segums (%).

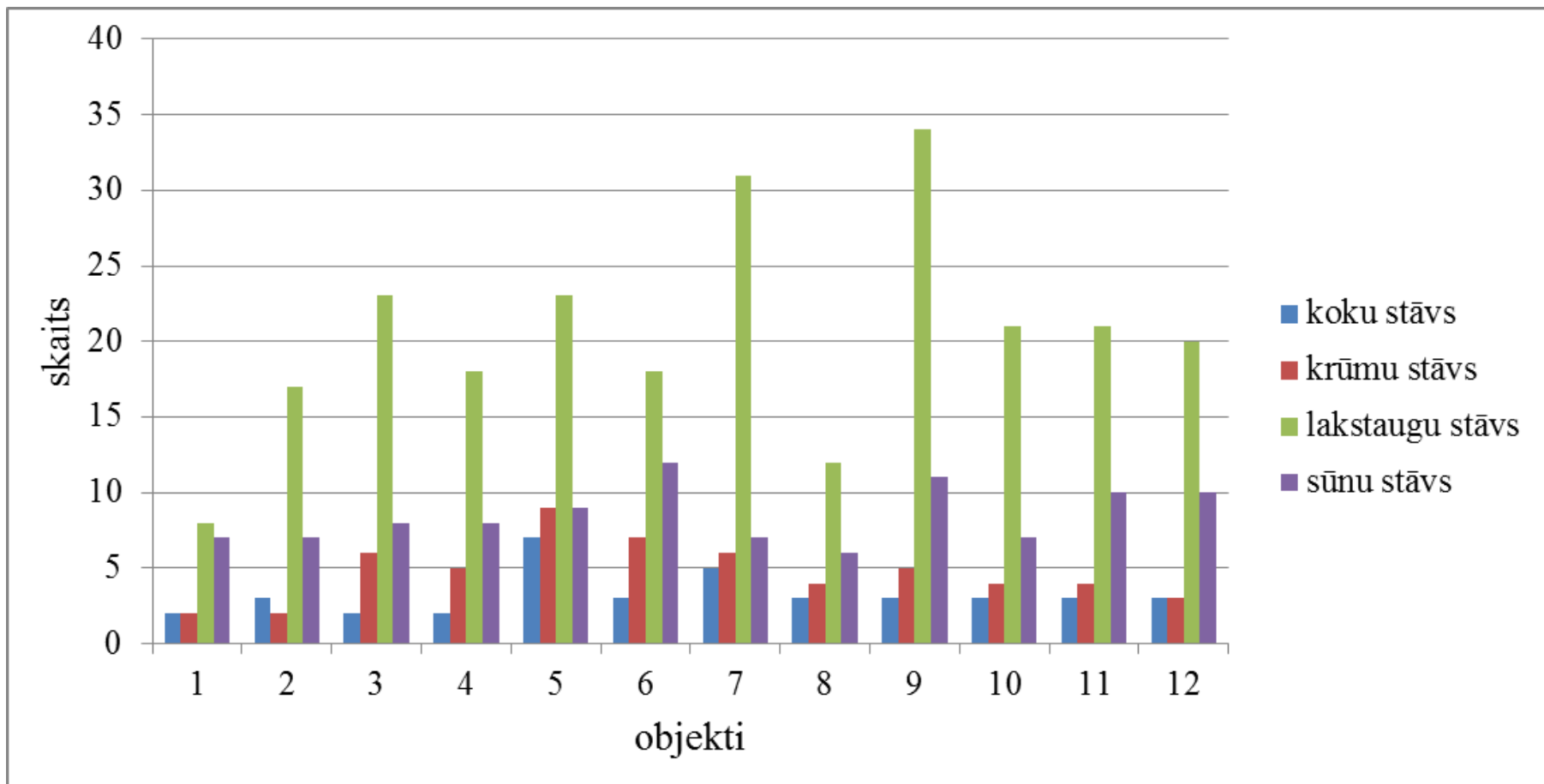
Rezultāti

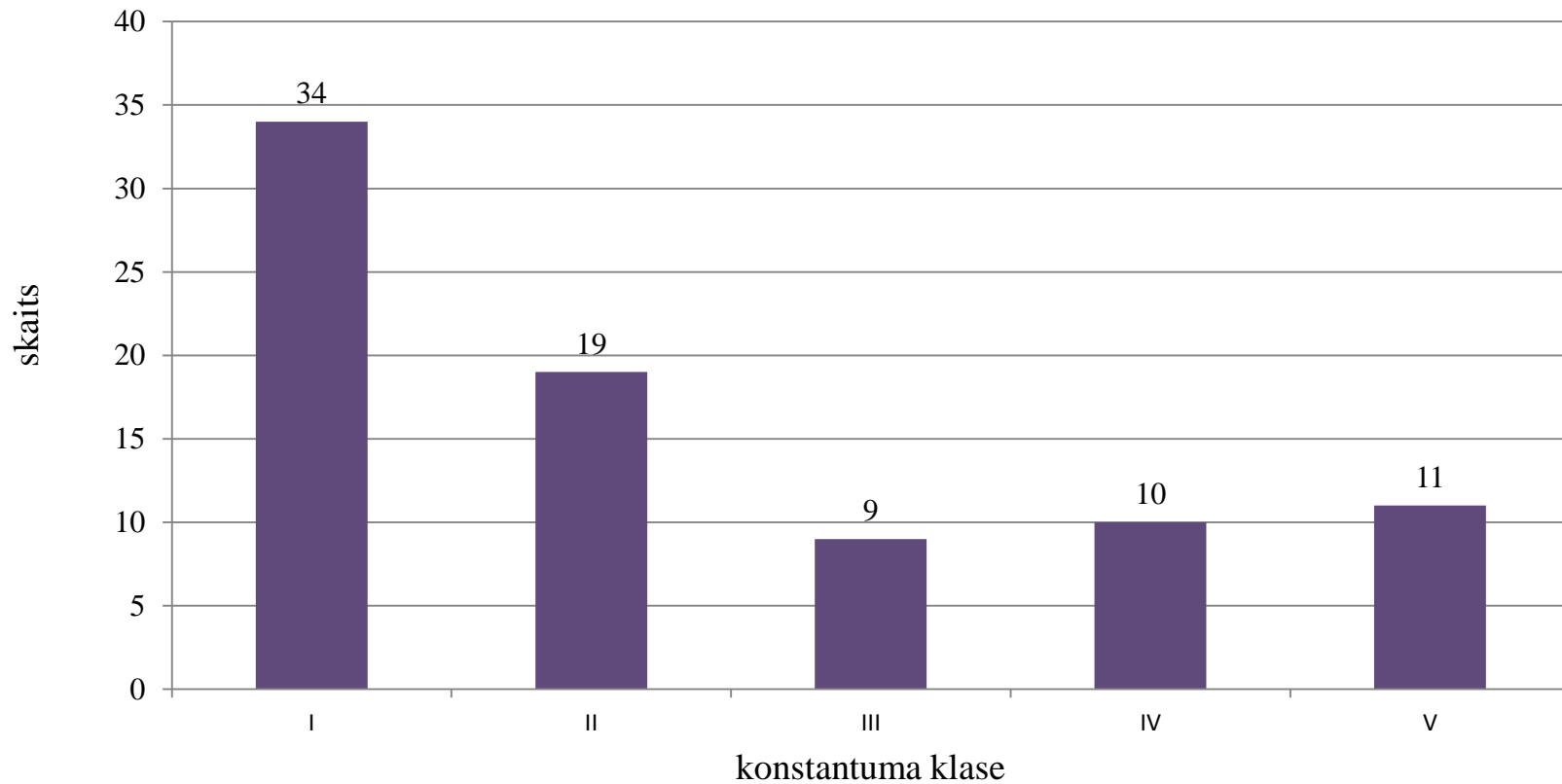
Kopējais veģetācijas sugu skaits objektos

Veģetācijas sugu skaits pa stāviem

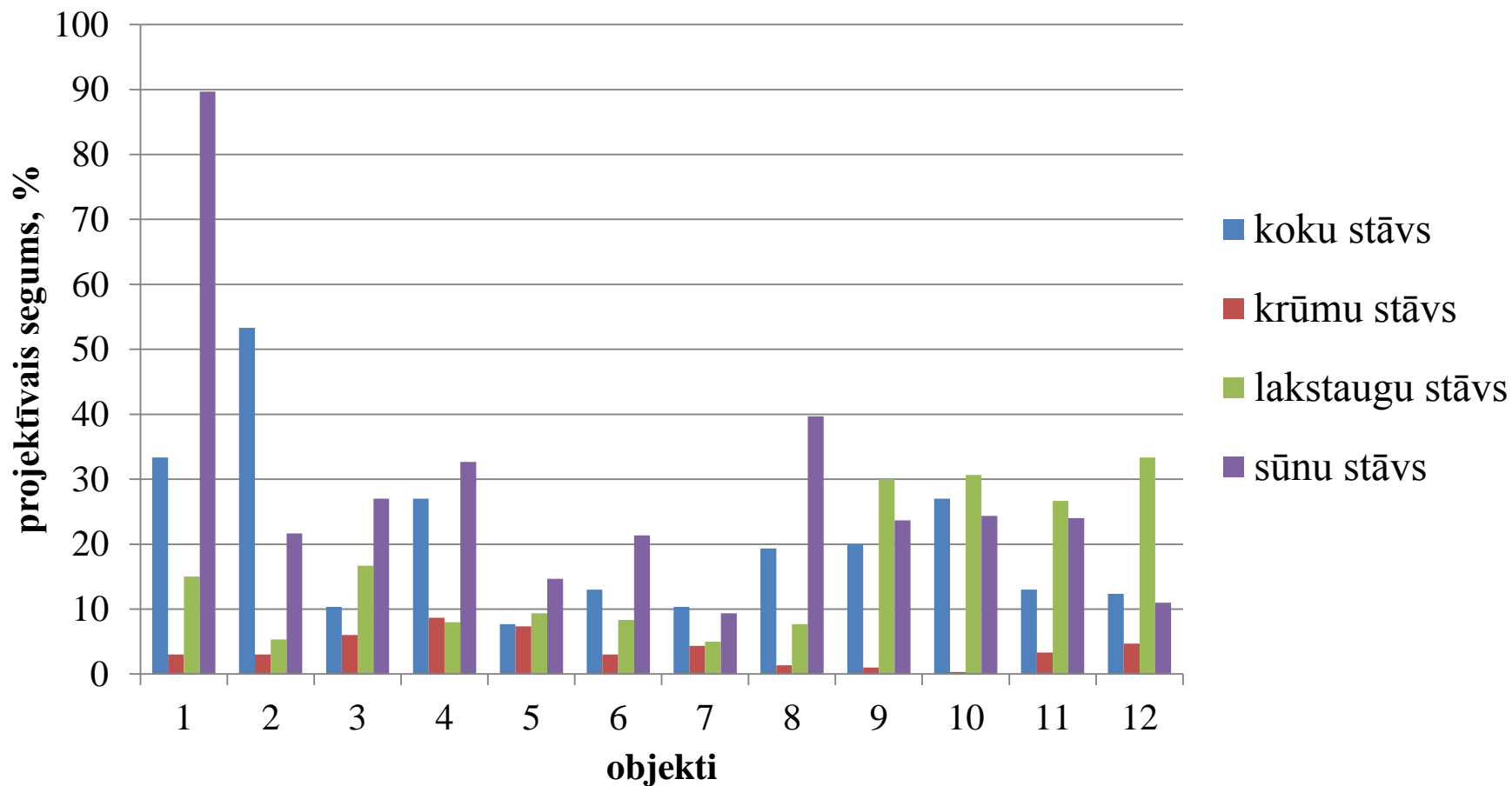
Sugu skaits konstantuma klasēs

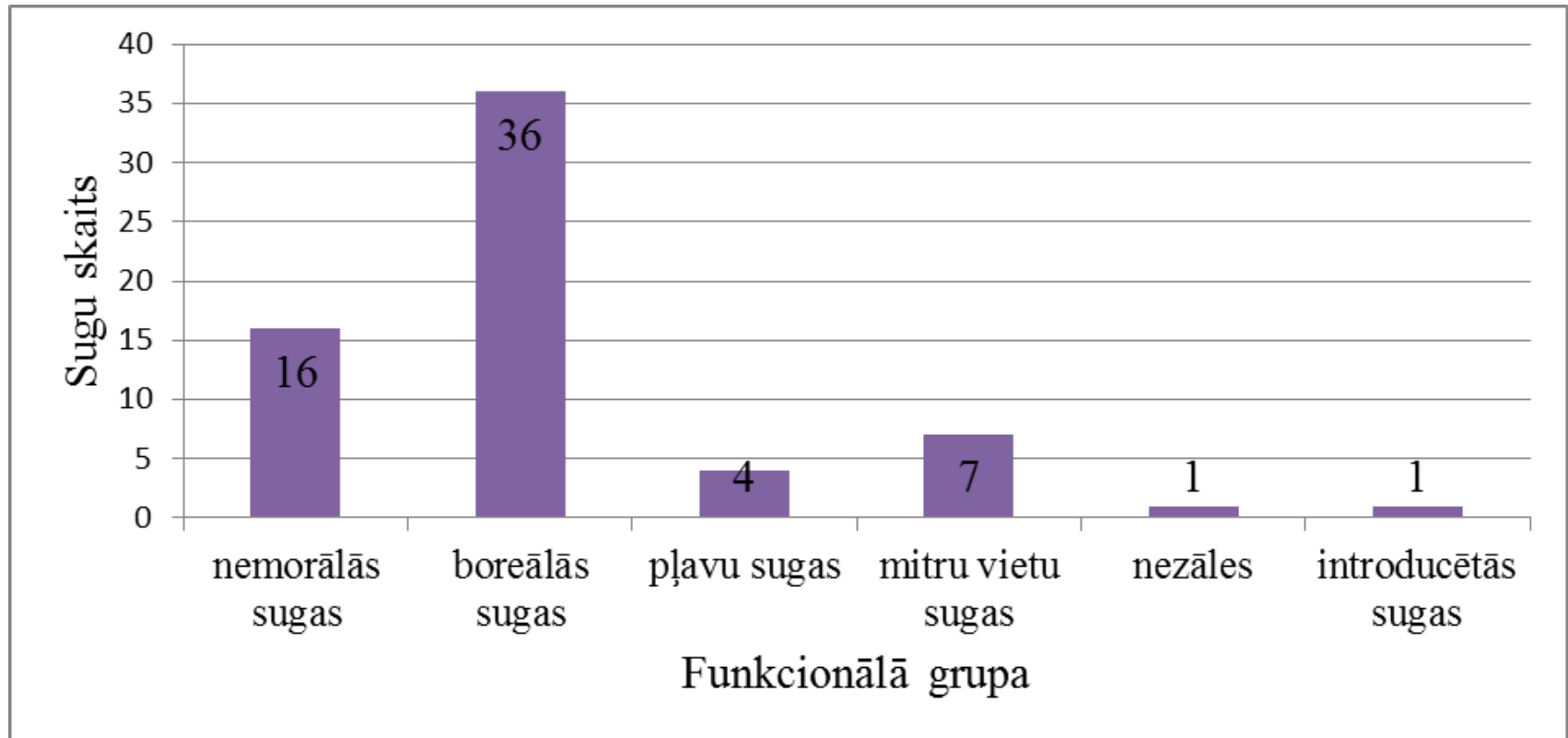

- Visbiežāk sastopamās sugas (konstantuma klase V) ir parastā priede (E3), parastā egļe (E3, E2, E1), parastā ieva *Padus avium* (E2, E1), parastais pīlādzis *Sorbus aucuparia* (E2, E1), pļavas nārbulis, mellene, divlapu žagatiņa, Šrēbera rūšaine, spīdīgā stāvaine un slotiņu divzobe.

Veģetācijas vidējais projektīvais segums % pa stāviem

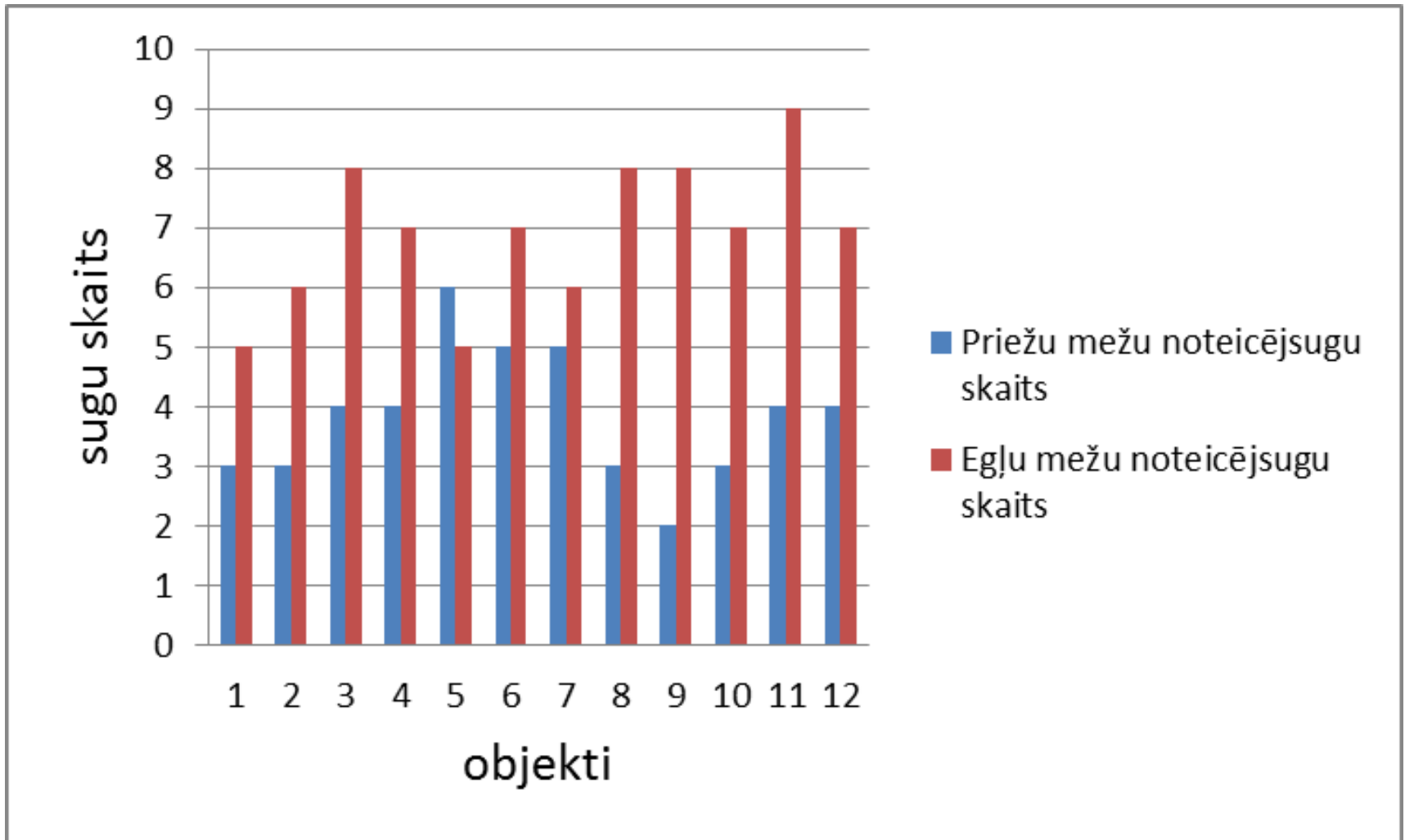
Lakstaugu stāva sugu piederība funkcionālajām grupām

Parastās egles un parastās priedes mežu noteicējsugas

- Kopumā konstatētas deviņas parastās egles mežu un sešas parastās priedes mežu noteicējsugas,
- no tām lielākais vidējais projektīvais segums ir sūnai - spīdīgajai stāvainei *Hylocomium splendens* - 17%, parastai eglei (E3) - 15%, gada staipekknim - 10%, meža zaķskābenei - 8%, Šrēbera rūsainei - 6%, parastai priedei (E3) - 5 %, mellenei - 4%, divlapu žagatiņai - 2%.

Noteicējsugu skaits

Ekoloģiskais novērtējums

Ekoloģiskie faktori	Gaisma	Temperatūra	Kontinenta- litāte	Mitruma	Augsnes reakcija	N
1. josla	5	5	4	6	3	5
3. josla	4	4	4	5	3	4
5. josla	4	5	4	6	3	4
vidējais	4 Pusēna	5 Mēreni silts	4 Subokeānisks	6 Mitrs	3 Skāba	4 Vid.bagāts

Paldies par uzmanību!

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

EIROPAS REĢIONĀLĀS
ATTĪSTĪBAS FONDS

EIROPAS SAVIENĪBA

Skujkoku dabisko meža biotopu veģetācijas novērtējums Valgundes mežos

Inga Straupe, Līga Liepa, Santa Sirmoviča,
Baiba Broka, Madara Leišavniece,
Skaidrīte Taukule, Mārtiņš Briedis

LLU, Meža fakultāte, Mežkopības katedra

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

EIROPAS REĢIONĀLĀS
ATTĪSTĪBAS FONDS

EIROPAS SAVIENĪBA